

Kap. 4

Tro på Jesus Kristus – den korsfestede

Jesu død på korset, en hendelse man ikke kan uttømme betydningen av. I dette kapittelet nærmer vi oss temaet via bilder, via liturgien, via Det gamle testaments typer og allegorier og via deler av Det nye testamentes forklaring av Jesu lidelse og død og Kirkens utlegging av dette.

Temaene i denne leksjonen er behandlet i Den katolske katekisme §§ 512-518, §529, 1163, 571, 599-619, 1067, 1068, 1085, 1225, 1340, 1323, 1297 §§397-412, 1846-1869, 1987-1996.

Innledningen

Innledningen til kapittelet stiller spørsmålet om hvorfor Credo bare har med begynnelsen og slutten av Jesu jordiske liv, når dette bare opptar en liten del av det evangeliene forteller om ham og hans virksomhet. Det kan være viktig å få klargjort dette, og ikke bare av nysgjerrighet.

Mennesker før og nå har ofte dannet seg oppfatninger av Jesus som er alternativer til det Kirken sier om ham. Ting Jesus har sagt eller gjort er blitt tolket i retning av ulike ideologier eller esoteriske religiøse retninger, og i disse har ofte betydningen av hans død og oppstandelse eller realiteten av hans guddommelige opphav blitt skjøvet til side eller blitt omdefinert. På den måten har man gjort Jesus til en endetidsprofet, en moralpredikant, en mirakelmann, en sosial omvelter ol.

Kirken har i sitt Credo bare tatt med det som er Jesu identitet og hans oppdrag. I lys av dette skal alt annet i evangeliene forstås. Det kan ikke lages alternative varianter av Jesu identitet eller oppdrag utfra utsagnene i evangeliene når Inkarnasjonen og Kristi død og oppstandelse styrer resten av lesningen. Til sist peker alt i retning av disse to ting.

Dessuten er *troen* på en helt spesiell måte knyttet til disse mysteriene. Helt i fra Kirkens første tid er bekjennelsen om at Jesus Kristus er Herre og Gud, selve tegnet på den kristne identitet. Slik finner vi det allerede i Det nye testamente, for eksempel i Rom 10, 9 *For hvis du med din munn bekjenner at Jesus er Herre, og i ditt hjerte tror at Gud har oppreist ham fra de døde, da skal du bli frelst.* Innholdet i den frelsende tro er som man ser det vi finner i Credo.

Oppgaver side 43

1. Joh 2, 1-12 Fortellingen om bryllupet i Kana.

Her gjør Jesus sitt første under, eller *tegn* som det kalles i teksten. Lest uten referanser står vi tilbake med en mirakelmann, men teksten selv peker i den retning vi skal se for å forstå hendelsen riktig. Først ordene i vers 11: *Han åpenbarte sin herlighet, og disiplene hans trodde på ham.* Ordet *herlighet* bruker vi på flere måter, men når det brukes i denne teksten så bærer det allerede med seg betydningsinnhold fra begynnelsen av evangeliet: Johannesprologen, som utvilsomt er den viktigste teksten om Inkarnasjonen i Det nye testamente. I denne prologen, nærmere bestemt i Joh 1, 14 finner vi ordet "herlighet"

brukt, og der ser vi at det refererer til Sønnens guddommelige opphav: *Og Ordet ble kjødt og tok bolig iblant oss, og vi så hans herlighet, en herlighet som den enbårne Sønn har fra sin Far, full av nåde og sannhet.* Joh 11, 1-44.

Videre leser vi at Jesus sier til sin mor: *Kvinne, hva vil du meg? Min time er ennå ikke kommet* (v.4). Jesus tar altså et lite forbehold, det kan se ut som han nøler, før han utfører sitt under med vannet. Han vil ikke at de og vi skal tro at det for slike ting han er kommet. Vi finner uttrykket "Jesu time" igjen senere i evangeliet (13, 1). Der står det: *Det var like før påskehøytiden, og Jesus visste at hans time var kommet da han skulle gå bort fra denne verden og til sin Far.* Jesus vil henlede oppmerksomheten mot korset, for det er det hans komme til verden handler om.

Til sist er det ikke vanskelig å se hvordan dette underet peker mot hendelsen skjærtorsdag da Jesus gjorde vin til sitt legeme og blod, og innstiftet eukaristien som en videreføring av hans offer gjennom tidene. Fortellingen om vinunderet i Kana fyller da ut bildet av eukaristien ved å knytte den til en bryllupsfeiring.

2. Joh 11, 1-44 Fortellingen om oppvekkelsen av Lasarus.

I denne fortellingen ser vi Jesus utføre det kanskje mest ekstraordinære under av alle: Å oppvekke en fra de døde som allerede har vært død i fire dager. Gjennom dette underet fremstår Jesus med en makt som intet annet menneske kan overgå.

Denne overmenneskelige handlingen understreker Jesu guddommelige opphav, men dette underet er kanskje også det av Jesu underer som sterkest peker mot og på sett og vis foregriper Jesu oppdrag: Han skal selv reises opp fra de døde etter tre dager, og i kraft av troen og dåpen skal hans oppstandelse bli alle til del. Slik sett forespeiler oppvekkelsen av Lasarus både Jesu oppstandelse og alle menneskers oppstandelse på den ytterste dag.

Guds Sønn kom til jorden med et oppdrag

Kapittelet vender seg nå mer mot det som skjedde ved Jesu siste dager, da han fullførte sitt oppdrag på jorden. Ordet oppdrag peker henimot at dette ikke var noe Sønnen hadde kommet på av seg selv, oppdraget var gitt ham av hans Far, et oppdrag Sønnen frivillig tok på seg. Dette oppdraget som har sitt utgangspunkt i Faderens sendelse av Sønnen, fortsetter i Sønnens sendelse av sine disipler i Kirken. Kirkens oppdrag har således sitt opphav i Den hellige Treenighets indre dialog og sendelse.

I denne delen av leksjonen forsøker vi å knytte Jesu fødsel og barndom til hans oppdrag. I læreboken påpekes det at når englene kaller ham Frelser, vet vi at denne frelse ble vunnet gjennom lidelse og død. Senere i barndomsberetningene, i fortellingen om Jesu fremstillelse i tempelet (Luk 2, 34-35), gis det også et profetisk hint om den lidelse som venter Jesus i fremtiden, i det Simon sier til Maria: *Også gjennom din egen sjel skal det gå et sverd.*

I læreboken er det trykket et bilde av et ikon der Jesus og hans mor, fremstilt i ganske tradisjonell ikonografisk positur, også inkluderer referanser til Jesu pasjon. Ikonet kalles Vår Frue av evig hjelp, og det har en interessant historie i seg selv. Den kan man bl.a. finne ved å gå inn på <http://www.katolsk.no/biografi/jun27.htm>

I ikonet ser man først Marias blikk vendt mot oss. Det er rolig og behersket, men posituren på hodet sier oss at hun er tilstede for barnet som sitter på fanget hennes.

Vi ser at hun med den ene hånden bærer Kristus, og at han griper hennes andre hånd. Det er med denne hånden at Maria i ikonografien vanligvis, og også her, peker på Jesus. Jesus søker mot henne som et vern for han har sett hva englene har med seg. Den ene har lansen og stokken med svampen på, redskaper vi kjenner fra korsfestelsesscenen og den andre engelen holder korset frem for ham. Vi kan også se at Jesus mister den ene sandalen, et tegn på at han har løpt veldig hastig til sin mor.

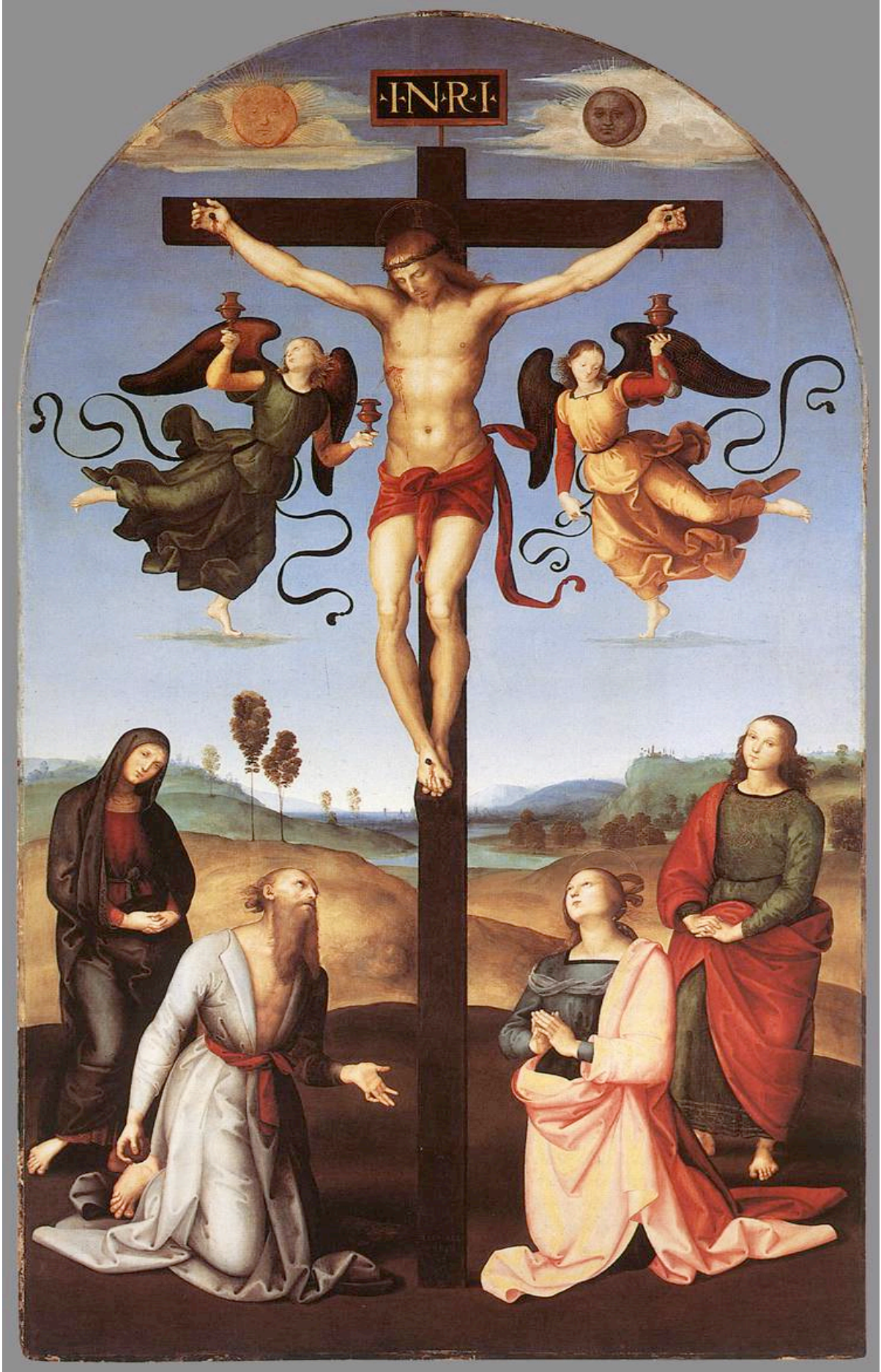
Ikonet forteller oss om Jesus som ved en visjon av engler har sett hva som venter ham og så tar tilflukt hos sin mor som også vet hva som senere skal skje hennes Sønn, og så ikke bare gir ham tilflukt og trøst, men tar også del i hans lidelse, hun er "Den medlidende moder."

De hellige tre dager

Kristi seierrike død og hans oppstandelse feirer Kirken i løpet av de dagene som kalles *Det hellige Triduum*, dagene skjærtorsdag, langfredag og påskedag. Den katolske bønneboken leser vi *Den stille ukes gudstjenester er noe langt mer enn en historisk rekonstruksjon av fortidens begivenheter. Påsken er nåtid. Det som skjedde den gang i Jerusalem er –løst fra tid og rom – levende og frelsende virkelighet for den troende i dag.* (Bønnebok for Den katolske kirke s. 176)

Vi lever i en ny tid. Kristus har overvunnet dødens makt, og denne seier er tilstede, gjennomsyrrer og virker i vår gamle tid til Kristus en gang skal la sitt rike bli enerådende. Den er Guds rike som er i verden, evigheten som er kommet inn i tiden. Derfor kalles også oppstandelsesdagen den åttende dag. Den dagen som begynte da Jesus stod opp fra de døde og som aldri tar slutt. Vi lever allerede på den åttende dag og lever således med påskens virkelighet i vår tilværelse hele tiden. Når Kirken feirer De hellige tre dager, så er det med bevissthet om at det vi da feirer virkelig er nærværende.

Påsketiden er festenes fest, høytidenes høytid, slik eukaristien er sakramentenes sakrament, sier Den katolske kirkes katekisme (KKK 1169). Gjennom Eukaristiens sakrament, som Jesus innstiftet i tilknytning til sin død og oppstandelse, blir påskens frelsende hendelser gjort reelt, om enn mystisk, nærværende for oss. Bildet av korsfestelsen, malt av Rafael forklarer på en visuell måte det som skjer i liturgien.

Ved første øyekast er dette en fremstilling av Jesus på korset, der kunstneren har tatt seg en del friheter i detaljene. Men det er nettopp disse detaljene som gjør at dette er noe mer enn et historisk portrett.

Øverst finner vi sol og måne. Pasjonsberetningen forteller riktignok om en solformørkelse som fant sted ved Jesu død, men det er ikke det vi ser her. Sol og måne er fremme på himmelen til samme tid. En indikasjon på at det er noe som ikke er bundet til tiden som finner sted.

Videre ser vi englene som fanger opp blodet fra Jesus i kalker. Englene tilhører den himmelske virkeligheten, og at de er synlige her, skal lede vår oppmerksomhet mot at dette er en universell hendelse som omfatter den synlige og usynlige verden. Videre er englenes oppsamling av blodet en henvisning til Eukaristien. Vi ser også hvor fulle av liv englene er gjort, helt ut i båndene de bærer rundt livet.

Under korset finner vi fire personer tre av dem var i følge evangeliene tilstede ved Jesu kors: Maria, Jesu mor, Johannes og Maria Magdalena. Den siste mannen er fra et annet århundre. Hans asketiske ytre og stenen han bærer i høyre hånd, sier oss at det er Den hellige Hieronymus, han som på begynnelsen av 400-tallet e.Kr. nyoversatte Bibelen til latin. Den som fikk navnet Vulgata.

Det er også andre interessante elementer i bildet, men de vi har plukket frem, viser at eukaristiens sakrament, innstiftet av Jesus dagen før han led, har gjort Kristi forsonende og livgivende offer til en universell hendelse, ubundet av sted og tid.

Det er derfor Kirken kan omtale de tre hellige dagene, skjærtorsdag, langfredag og påskenatt som nåtid. Gjennom liturgiene blir Kristi offer og oppstandelse på mystisk vis samtidige med oss.

Vi ser også mye av den samme symbolikken i bildet på side 44 i læreboken, som også er et bilde malt av Rafael. Englene, som sammen med Jesus peker oppover, soloppgangen ved Jesu føtter, båndene englene holder i hendene, i tillegg til flere andre detaljer som tyder hendelsen.

Gruppeoppgaver side 44

1. Skjærtorsdag, ved den siste nattverd med disiplene, innstiftet Jesus Eukaristiens sakrament og Kirkens prestedømme. I Johannesevangeliet, der Eukaristiens innstiftelse ikke nevnes eksplisitt, forteller isteden om at Jesus vasket sine disiplers føtter ved denne anledningen, gitt som et eksempel for deres tjeneste.

Egentlig foreskriver Kirken to liturgiske feiringer på skjærtorsdag, den ene om dagen og den andre om kvelden. Nå er det vanlig å flytte den første av disse til en annen dag i Den stille uke, i Oslo katolske bispedømme til tirsdagen. I denne liturgien står prestedømmet sentralt. Det er biskopen som er hovedcelebrant og feirer liturgien i domkirken sammen med flest mulig av sine prester. I løpet av liturgien fornyer prestene sine ordinasjonsløfter og biskopen innvier de tre oljer som i løpet av året skal brukes til sykesalvingen, katekumensalvingen og feringen.

Den andre liturgien finner sted skjærtorsdags kveld. Da finner fotvaskingen sted, og i avslutningen av liturgien bæres de tiloversblivende hostier fra messefeiringen til et eget alter der sakramentet blir stående for tilbedelse videre utover kvelden.

2. Langfredag er den dagen Jesus ble pisket og hånet, dømt og korsfestet døde og ble gravlagt.

Liturgien denne dagen feires kl. 15.00, ved den tiden som i følge evangeliene Jesus døde. Langfredagens liturgi er en helt egen ritus. Det er ingen ordinær messefeiring, ei heller noen preken. Alteret er strippet for duk og lys. Det er musikk og forbønner som bare benyttes denne dagen i året. Pasjonsberetningen fra Johannesevangeliet leses eller synges, helst med ulike deltagere. I liturgien bæres også et krusifiks høytidelig frem, som man så går frem og hyller ved å kysse det. Til sist får man muligheten til å motta kommunionen ved at hostiene som ble satt til side dagen før blir utdelt. I prinsippet skal alle katolske kirker være uten vigslende hostier fra langfredag kveld til påskenaatt.

3. Påskemorgen er da Jesus stod opp fra de døde. Da disiplene fant graven tom. Påskemorgen feires først og fremst med vigilien påskenaatt. Den er utgangspunktet for alle andre messer. For alle messer springer ut av og er feiringer av Kristi oppstandelse. Påskenaattsvigilien begynner utenfor Kirken med at det store påskelyset tennes med ild fra et bål – den nye ild.

I Jerusalem, i Den hellige gravs kirke, blir påskelyset tent på en meget spesiell måte. I hvert fall den påskefeiringen som finner sted etter juliansk kalender, den kalender de øst-kirkelige og orientalske kirker følger. Kirkens dører har da siden dagen før vært stengt og forseglet av israelske myndigheter som også har lett etter skjult ild eller fyrstikker ol. Den gresk-ortodokse patriarken går så inn i Kirken, ber over graven og plutselig kommer det ild fra gravstenen som tenner lyset hans. Han bringer det så ut slik at alle dem som er der får tent sine lys fra ilden han har med.

Dette "lysunderet" er ikke så godt kjent i Vest-Kirken, da det inntreffer etter juliansk kalender, altså og i hendene på den gresk-ortodokse patriarken.

Man vil finne mange filmsnutter fra det på Internett.

Påskevigilien fortsetter ved at menigheten følger Påskelyset og geistligheten inn i kirken, der alle får tent lys de har med seg fra det store Påskelyset. Så følger Påskelovsangen, Exultet, sunget ved påskelyset.

Dernest er det lesninger, inntil syv fra Det gamle testamente, men sjelden så mange, med salmer og bønner i mellom.

Gloria lyder for første gang siden før fasten.

Etter evangeliet og prekenen, følger dåpsliturgien, med vselsignelse av vannet, evt. dåp og menighetens fornyelse av sin dåpspakt.

Vigilien fortsetter så med den eukaristiske liturgi.

Hva er frelse

Kristne grunnbegreper som synd, soning, frelse og forløsning tilhører ikke dagens alminnelige vokabular. Det gjør dem også mer utfordrende å benytte i den katolske

katekesen. Det er når vi nærmer oss korset at vår situasjon og våre liv avsløres. På korset ser vi ikke Gud som en stoisk opphøyd skikkelse, opphøyet over menneskenes gjøren og laden, vi ser heller ikke en Gud som vi har projisert våre egne holdninger og oppfatninger på. Kristi kors blottlegger hvor involvert Gud er i menneskene og hvilken smerte vår synd påfører ham. Samtidig er denne smerten noe han frivillig tar på seg for å frelse oss fra undergangen som er syndens konsekvens.

Guddommeliggjørelse – Guds mål med mennesket

Gud hadde alt før vi ble skapt guddommeliggjørelse som vårt mål, men syndefallet har medført den konsekvens at verden (det vil si mennesket som er verdens representant overfor Gud og Guds for verden i kraft av å være skapt i Guds bilde) har mistet det Kirken kaller "Den opprinnelige rettferdighet" eller "den opprinnelige hellighet". I en slik tilstand kan ikke mennesket skue Gud åsyn til åsyn, hverken i dette liv eller i det neste. Vi kan ikke av egen kraft og ønske bli deltagere i Guddommelig natur i vår tilstand etter fallet.

Frelse

Ordet frelse forklares i denne delen ut fra den betydning det ble gitt under misjonstiden i Norge, men denne betydningen ligger også nær til det som vi finner i Det nye testament, hvor synd og trelldom henger sammen. Grunnmodellen for dette perspektivet finner vi i Det gamle testamente, i beretningen om Israelfolkets slaveri i Egypt, som kan leses som en type eller allegori over menneskets tilstand etter syndefallet. Den videre historien om folkets utfrielse under innstiftelsen av påskefeiringen da lammene ble slaktet og blodet fra dem reddet dem fra dødsengelen, blir så en type eller allegori for den frelse Kristus brakte menneskene. Frelsen fra Faraos hær, som de så fikk ved underet med Det røde hav, da de kunne gå tørrskodd mellom vannene, blir en type eller allegori på Kirken som Kristus ved dåpen lar fødes til et nytt liv med Guds rike som mål.

Menneskets slaveri under synden, henspiller på vår tilstand etter de første menneskers fall. For det første lever vi i en tilstand der det paradisiske samfunnet med Gud er lukket for oss, for det andre er vi skadet på en måte som gjør at vi har hang til å synde, selv om vi både vet at det er galt og ønsker å ikke gjøre det.

- Presenter gjerne fortellingen om Hebreernes slaveri og utfrielse som en anskueliggjørelse av begrepene slaveri og frelse.

Hva er synd?

"Synd er en feil mot fornuften, sannheten og den rettskafne samvittighet"
(Den katolske kirkes katekisme 1849)

- Innledende oppgave
Få kandidatene til å lage hver sin definisjon av hva fornuft og fornuftig er. Oppsummer og forklar deretter Kirkens bruk av ordet fornuft slik det fremstilles under.

I kapitlet sies det at synd blant annet er handlinger mot fornuften. Slik bruk av ordet fornuft vil en del reagere på. Hva vi legger i ordet fornuft, kan være nokså ulikt.

I dagligtalen brukes som regel ordet fornuft i betydningen snusfornuft eller bondevett eller det engelske common sense. Fornuft betegner da noe vi bruker for å løse praktiske utfordringer.

Men fornuft har i filosofien, helt i fra antikken, også en noe annen betydning. Det som på gresk heter logos og på latin heter ratio og som betyr noe i retning av "verdens evige struktur" Og på den måten bruker Kirken frimodig begrepet fornuft på en positiv måte i sammenheng med Kirkens eget budskap. Det er fordi den menneskelige fornuft er en gjenspeiling av Guds egen. Det er en hovedbestanddel i det å være skapt i Guds bilde. Den annen person i Guddommen, Sønnen, bærer til og med navnet *Logos*, som i norske bibler oversettes med *Ordet*, jf. Joh 1,1, men som da også kan bety *Fornuften*.

I tillegg til å være mot fornuften er også synden handling mot budet. Det er dette de fleste vil forbinde med synd, og som også Paulus fremhever at gir synden dens alvor: *Gjennom budet skulle synden vise seg å være over alle grenser syndig* (Rom 7, 13). Men i katolsk tro går alltid det imperative – du skal, du skal ikke – hånd i hånd med det fornuftige – er dette i tråd med den orden Gud har for verden.

Til sist er synd også en handling mot samvittigheten, denne indre stemme som bedømmer vår valg og som er et talerør for Gud i vårt indre. I et menneskes liv er ikke alltid samvittigheten en fullt ut pålitelig stemme. Både psykologiske disposisjoner og gjentatt handlingsmønstre kan forvrengte den til angst og sykklighet eller bringe den til taushet der den skulle talt til oss. Således må samvittigheten alltid opplyses og formes av fornuften og budet.

Slik det er fortalt i 1. Mos 3, så er menneskets første synd en mistillit til Gud. Slangens "Har Gud virkelig sagt", finner gjenklang i mennesket, og det nærer en misunnelse overfor Gud som om han har holdt tilbake et gode for seg selv som han ikke unner menneskene å få del i.

Synd er det samme den gang som nå. Å mistro Gud og søke goder på tvers av de lover og rammer han har satt for våre liv. Synd er derfor et brudd på kjærligheten til Gud og til nesten for å oppnå visse goder. Synd er således en uorden; vi søker et gode på bekostning av goder som vi skal sette høyere. Denne uorden i våre handlinger kommer av en uorden inne i oss som er påført menneskeheten i og med syndefallet. Kirken kaller den opprinnelige tilstand før fallet for Den opprinnelige rettferdighet, og med rettferdighet menes en indre tilstand som gjør at vi kan skue Gud og leve i kjærlig fellessak med ham, slik vi for eksempel kan lese om Noah: *Noah var en rettferdig og hederlig mann blant sine samtidige. Noah vandret med Gud* (1.Mos 6, 9). Denne indre tilstanden ble opprettholdt av den nåde Gud hadde gitt de første mennesker ved skapelsen, vår opprinnelige hellighets nåde. Da denne nåde forsvant fra mennesket ved syndefallet, ble den opprinnelige rettferdighet også borte.

Syndefallets konsekvenser overføres til hvert nytt slektsledd, slik at alle mennesker fødes i en fallen tilstand, arvesynden. Arvesynden er en tilstand og ikke en personlig synd, men den frembringer personlige synder.

Soning

- Innledende oppgave
Be kandidatene skrive ned og så fortelle hva de forbinder med soning.
Har de noen tanker om soning i forbindelse med Gud?

Spørsmålet etter betydningen av Jesu død er blitt besvart på noe ulike måter gjennom Kirkens historie. Kirken har ikke én enkelt lære om dette, men inkluderer flere linjer å tenke om dette på i sin katekisme og i andre kirkelige uttalelser. I læreboken er det særlig soningsperspektivet som løftes frem.

Ikke med blod av bukker og kalver, men med sitt eget blod gikk han inn i helligdommen én gang for alle og kjøpte oss fri for evig (Heb 9, 11). Jesu død forstås her og mange andre steder i Det nye testamente i sammenheng med Den gamle pakts offerpraksis i tempelet. Det er en av de mest fremtredende fortolkningshorisontene for å forstå Jesu lidelse og død.

Offerpraksisen i Den gamle pakt, ble innstiftet på bakgrunn av pakten mellom Gud og folket. Brudd på pakten, det vil si budene, måtte det gjøres opp for, det vil si, synd måtte sones. Istedenfor at synderen selv måtte lide, ble det innstiftet en stedfortredende lidelse ved at man ofret dyr i templet. Men i Salmene og hos profetene blir det påpekt at man ikke kan bære frem offer for Gud og ellers leve i umoral og urett mot sin neste. Gud vil også ha ydmykhet og barmhjertighet:

For slaktoffer ønsker du ikke; kommer jeg med brennoffer, vil du ikke ha det. Nei, offer for Gud er en knust ånd. Et hjerte som er brutt og knust, ringeakter du ikke, Gud (Sal 51, 18f).

Bryr Herren seg om tusener av værere, titusener av oljebekker? Skal jeg ofre min førstefødte for min synd, min livsfrukt for min overtredelse? Menneske, Herren har jo sagt deg hva godhet er, og hva han krever av deg: at du skal gjøre det som er rett, vise trofast kjærlighet og vandre ydmykt med din Gud (Mika 6, 7f).

Denne forståelsen av stedfortredende lidelse og soning går Jesus inn i, ja ikke bare det, hele Israels tempelkultur har vært en forberedelse av Kristi komme, tempelets ofringer var skyggebilder av det som skulle komme. Derfor kaller også døperen Johannes Jesus for Guds lam, som tar bort verdens synder.

Soning skjer på bakgrunn av skyld. Det handler om å gjenopprette likevekt i et forhold. I en av Jesu lignelser fortelles det om hvordan en tjener som skyldte sin herre en stor sum, fikk ettergitt skylden av sin herre. Men da han like etterpå ikke var barmhjertig med sin egen tjener, ombestemte herren hans seg og kastet ham i fengsel, der han skulle bli plaget av fangevokteren til skylden var betalt (Matt 18, 21-35)

Når Kristus soner på korset er det for det vi skylder Gud pga. synden. Først arvesynden, som ingen av oss kan sone selv, og dernest våre personlige synder, fordi Kristi lidelse og død er et så stort offer at det soner for mer enn all synd mennesker gjennom alle tider begår.

Men Kirken som er Kristi legeme, er tatt med i Kristi soning. vi kan og skal også reparere for den synd som begås i verden. Paulus skriver: *Nå gleder jeg meg over mine lidelser for dere, og det som ennå mangler i Kristi lidelser, det utfyller jeg med min egen kropp; jeg lider for hans kropp, som er kirken.*(Kol 1, 24)

I Kristus kan vi alle gjøre fortjenestefulle handlinger både for oss selv og for andre. Det er den største kjærlighet vi kan vise, sier Jesus: *Ingen har større kjærlighet enn den som gir sitt liv for sine venner.*(Joh 15, 13) Ved å gjøre fortjenestefulle gjerninger for Gud, er vi deltagere i forløsningen av verden.

Oppgaver side 49

1. La kandidatene tolke Jesu uttrykk og kroppsholdning. Hva sier de (til samtale)
2. Jesu lidelse og død lærer oss hvilken dramatisk situasjon vår synd egentlig setter oss i. Jesus må betale for den med sin lidelse og død for å opprette vårt forhold til Gud. Samtidig lærer Jesu lidelse og død oss om hvilken kjærlighet Gud ha elsket oss med, og dernest et kall og et eksempel som vi skal se opp imot for den kjærlighet vi i vår omgang skal vise Gud og vår neste.

Rettfærdiggjørelse

Rettfærdiggjørelse er en av de sentrale begrepene for Guds handling med oss til vår frelse. Men det er også av de begreper det har stått mest strid om i uenighetene med protestantene. I dag er det i prinsippet kommet til enighet i spørsmålet gjennom Felleserklæringen om rettfærdiggjørelsen av 1999, da Den katolske kirke og Det lutherske verdensforbund undertegnet en avtale om grunnleggende enighet om hva rettfærdiggjørelsen var. Ikke desto mindre er det mange lutherske teologer som motsetter seg formuleringene i erklæringen og hevder den i bunn og grunn er katolsk, eller det at erklæringen ble undertegnet uten at det fikk praktiske konsekvenser for et felleskap mellom de to størrelser.

- Innledende oppgave
Hva forbinder kandidatene med et uttrykk som rettfærdiggjøre?

Oppgave side 50

Nederst. Det tollereren sier og gjør i templet, gjenfinner vi i syndsbekjennelsen i innledningen til messen. Da slår vi oss også for brystet.

Oppgave side 51

Til samtale